

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

ÅRSMELDING
1.JUNI 2024 – 30.MARS 2025

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

1. Norsk forening for gravplasskultur

Norsk forening for gravplasskultur - Gravplassforeningen - er en ideell uavhengig forening som skal arbeide for å fremme god gravplasskultur, og bidra til formålstjenlige rammebetingelser for gravplasser og krematorier. Foreningen ble stiftet i 1966 og har i dag kontorer på Sentralen i Oslo i et kontorfellesskap sammen med andre samfunnsnyttige organisasjoner.

Foreningen har per 30. mars 2025 to fast ansatte: Daglig leder Kari Anne Flaa ansatt i 100 % (t.v.) og administrasjonskonsulent og kursleder Bjørn Erik Haugen ansatt i 60 % (t.h.). Sekretariatet står for den daglige driften, deltar i nettverk, arrangerer foreningens aktiviteter, har medlemskontakt, driver interessepolitikk, informasjon og kommunikasjon. Det siste året har sekretariatets aktiviteter i hovedsak bestått av å arrangere kurs, utgi fagbladet Gravplassen, organisasjonsutvikling, medlemskontakt og interessepolitikk.

Fram til 12. september 2024 var Synnøve Haugstad Sira ansatt som kontorleder i 100 %, før hun gikk av med pensjon etter 30 års innsats for foreningen.

Forsidebilde: Lilleøya gravlund på Fornebu i Bærum

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

2. Styret 2024 – 2025

2.1 Styrets sammensetning

Styreleder

Johannes Sørhaug
Kirkesjef i Porsgrunn
Valgperiode 2024-2026

Nestleder

Jørgen Forøy
Krematoriums- og gravlundssjef i Tromsø
Valgperiode 2023-2025

Styremedlem

Marit Linberg
Kirkeverge i Tingvoll
Valgperiode 2024-2026

Styremedlem

Ruth Hauge Bjørneseth
Landskapsarkitekt Asplan Viak
Valgperiode 2023-2025

Styremedlem

Magne Hustavenes
Direktør gravplassetaten i Oslo
Valgperiode 2024-2026

1. Vara

Line Langseth Bakkum
Kirkeverge i Gjøvik,
Valgperiode 2024-2025

2. vara

Per Ivar Nicolaisen
Driftsleder gravplassforvaltningen i Steinkjer,
Valgperiode 2024-2025

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

2.2 Styrets arbeid

Det ble avholdt fem styremøter i tidsrommet 1. juli 2024 – 31. mars 2025, hvorav 4 fysiske og et digitalt, i tillegg til jevnlig kommunikasjon mellom styret og daglig leder.

Hovedsakene har vært å sikre omlegging og opprettelse av ulike systemer for effektivisering, forenkling og profesjonalisering av foreningens drift, samt interessepolitikk, gjennomgang av foreningens aktiviteter og videreutvikling av kurs. Foreningen er i endring og styret har jobbet mye med organisasjonsutvikling. I tillegg har foreningen hatt innleie av nødvendig bistand til sekretariatet før fast ansettelse av administrasjonskonsulent og kursleder var på plass i mars. Styret gjennomførte også årsmøte med fagdager 2024.

3. Valgkomite

Valgkomiteen bestod i 2024-2025 av:

Håvard J. Russnes, kirkeverge Notodden (leder)
Per Øyvind Skrede, ass. kirkeverge Nordre Follo
Ingrid Klingberg, landskapsarkitekt Grindaker

4. Regnskapsfører og revisor

Regnskapsfører for 2024 har vært Synnøve Haugstad Sira fram til pensjonsavgang og deretter Arild Naas ved Økonomipartner Nordmøre AS. Fra 2025 er foreningens regnskapsfører Mali Ørbog ved Styreweb Regnskap.

Revisor har vært Bjørn Tore Brødsjø I Ernst & Young AS.

5. Medlemmer

Medlemsantallet holder seg stabilt med 390 medlemmer i 2025 mot 393 i 2024.

Medlemssammensetningen er som følger:

	2025	2024
Kommuner og fellesråd:	284	285
Organisasjoner:	53	54
Personlige medlemmer:	47	48
Livsvarige- og æresmedlemmer:	6	6

Størrelsen på kontingenten gjenspeiler medlemstype. Alle medlemmer har 1 stemme på årsmøtet uavhengig av medlemskapstype.

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

*Deler av styret på årsmøtet 2024:
F.V: Jørgen Forøy, Marit Linberg, Johannes
Sørhaug, Ruth Hauge Bjørneseth og
Magne Hustavenes
(Foto Georg Mathisen)*

5

6. Foreningens arbeid

Styret har videreført sine ideer fra årsmøtet 2024 om endring. Foreningen har derfor prioritert foreningsutvikling, synlighet og interessepolitikk i tillegg til våre kurs, fagdager og fagblad.

6.1 Organisasjonsutvikling

Daglig leder har det siste året forenklet, effektivisert og profesjonalisert foreningen på vegne av styret. Alle systemer og kontrakter er gjennomgått for behovsanalyse. Endringene er gjort med tanke på oversiktlige struktur og kostnadsbesparelser for å optimalisere driften.

Sekretariatet ble flyttet til Oslo (Øvre Slottsgate 3, Sentralen) 15. September 2024. Sekretariatet har to kontorplasser i kontorfellesskapet SoCentral sammen med andre samfunnsnyttige organisasjoner. SoCentral prioriterer samarbeid, nettverk og faglige arrangementer for sine medlemmer.

Foreningen har blant annet fått nytt regnskapssystem, ny regnskapsfører, ny bankforbindelse, nytt skylagringssystem, ny leverandør for nyhetsbrev, avtale med ny leverandør om IT-support ved behov, revidering av foreningens forsikringer og andre ordninger, og ikke minst fått på plass et medlemssystem. Disse investeringene gjenspeiles i regnskapet.

Foreningen har også avsluttet avtaler med ulike mellomledd og gjort andre tiltak for kostnadsbesparelser, som digital årsmelding (se også 6.8).

6.2 Synlighet

Sekretariatet har opprettet foreningskontoer i sosiale medier på Facebook, LinkedIn og Instagram hvor det legges ut ulik info som kan være av interesse for medlemmene, inkludert våre egne arrangementer. Foreningen har også jevnlig sendt ut nyhetsbrev med informasjon om foreningen, sektoren og om fagbladet *Gravplassen*. Nyhetsbrevene er nå forenklet til ett samlet nyhetsbrev fra foreningen med 925 abonnenter, mot to ulike tidligere (se også 6.8). I tillegg sender foreningen informasjon som går kun til medlemmene via medlemsystemet Styreweb for tettere medlemskontakt. Det ble også gjort mindre endringer på våre nettsider. I tillegg til foreningens nettsider har også vårt fagblad egen nettside.

Daglige leder deltok i perioden i NRK helgemorgen om gravskikker i endring og i Dagsavisen om kremasjon. Styreleder deltok på bransjeorganisasjonenes nordiske gravferdskongress i Oslo. Begge har flere ganger vært synlig i Grav24 på vegne av foreningen.

6.3 Interessepolitikk

Foreningen startet sitt interessepolitiske arbeid i 2024. Dette er en del av foreningens endring for påvirkning og gjennomslag på vegne av våre medlemmer. Vi startet med å sende innspill til Familie- og kulturkomiteen på Stortinget.

Foreningen deltok deretter på Arendalsuka i august 2024 hvor daglig leder knyttet kontakt med politikere og andre organisasjoner, som arbeiderpartiets Åse Kristin Ask Bakke (bildet under t.v.). I september fikk foreningen ved daglig leder og styremedlem Magne Hustavenes et møte med høyres Tage Pettersen på Stortinget, 1. nestleder av Familie- og kulturkomiteen (bildet under t.h.).

Foreningen er høringsinstans i sektoren og har svart på følgende høringer:

- Forskrift om Digital gravferdsmelding og forskriftsendring om periodisering av festeinntekter
- Endring av forskrift om kirkegårder i Longyearbyen
- forslag om endret ordvalg i gravplassloven og –forskriften (Eks: fra festeavgift til gravleie)
- Representantforslag til Stortinget fra Høyre og KrF om å sikre etiske standarder i gravferdsbransjen
- Endringer i gravplassloven og gravplassforskriften i forslaget om regulering av taushetsplikt i tros- og livssynssamfunn
- Rapport om kartlegging av samfunnets behov for krematorier og kjølerom

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

6.4 Kurs, fagdager og årsmøte

Foreningen arrangerte 2 kurs i praktisk gravplassdrift (i Fredrikstad i oktober 2024 og i Trondheim i februar 2025), fagdager og årsmøte 2024 i Lillestrøm/Gardermoen og fagdager for krematorier 2024 i Sandefjord. Kurs i administrasjon av gravplasser ble på grunn kapasitetsmangel avlyst for høsten 2024.

Kurs i praktisk gravplassdrift er et 4-dagers kurs for alle som jobber på gravplasser. Kurset er en del av Gravplasskolen. Tema for kurset er:

- Sektorens oppbygging og ansvarsfordeling, innføring i lover og regler, areal og gravplassplaner fra et praktisk perspektiv.
- Gravfeste, gravregister, gravstellavtaler, håndtering av gravminne - graveiers og forvaltningens ansvar, navna minnelunder, kulturminneforvaltning og vern, kremasjon og ulike former for urnegraver, gravminner, utforming og symboler.
- Praktisk tilrettelegging for urne- og kistegravlegging, grunnforhold, drenering og stengning, stell av grøntanlegget, driftsområder, gjerder/porter og møblering.
- Befaring til gravplasser. Takk til medlemmer som stiller opp med opplegg for befaring på kursene!

Arborist Ellen Haugland viser kursdeltakere rundt på Domkirkegården i Trondheim i februar 2025.

Foreningens **Fagdager for 2024** i forbindelse med årsmøtet ble avholdt over 3 dager på Gardermoen med befaring i Lillestrøm i september. Hovedtemaet var *Gravplassen i en ny tid* hvor bærekraft, verneplan, biologisk mangfold, gravplasser tilpasset den lokale naturen, rydding i gravfelt, hensiktsmessige maskiner på gravplassen og hvordan synliggjøre ressursbehovet i gravplassdriften var noe av det man kunne lære om. Fagdagene inneholdt også befaring på ulike gravplasser i Lillestrøm-området, samt utstilling av produkter, løsninger og utstyr til gravplasser.

Det ble i forbindelse med fagdagene avholdt ordinært **årsmøte** på Gardermoen 16. september 2024. Det var 36 personer til stede på årsmøtet, 22 med stemmerett. Årsmøtet behandlet årsmøtesakene slik det er står i vedtektene og referert til i årsmøteprotokollen.

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

Krematorienettverkets **Fagdager for krematorier** ble avholdt over 2 dager i Sandefjord i november 2024. Hovedtema var etikk, miljø og ny teknologi. Her fikk vi høre mer om blant annet Standardiseringsutvalget for kister og urner (SKU), KA sitt arbeid med utredning av krematoriestruktur og bæreromskapasitet, situasjonen på et krematorium med maks 200 kremasjoner i året, Vestfold krematorium og deres erfaring fra prosessen med ny elektrisk ovn, samt gruppearbeid om etiske retningslinjer. Fagdage inneholdt også en befaring til Vestfold krematorium.

Fagdager for krematorier ble avsluttet med en panelsamtale om krematoriestruktur og bæreromskapasitet. Deltakere: F.h. Bjarne Kjeldsen (Fagforbundet), Tage Pettersen (Høyre/ 1. nestleder familie- og kulturkomiteen), Øystein Dale (KA), Anne Margrethe Brøndelsbo (Alfaset krematorium) og Marianne Bratsveen (Gjøvik krematorium).

6.5 Fagbladet Gravplassen

Foreningen gir ut fagbladet *Gravplassen* – et tidsskrift som kommer ut fire ganger i året.

Fra 2025 ha bladet økt antall sider med 4 - fra 40 til 44 – fordelt på annonser og redaksjonelt stoff for å kompensere for kostnadsøkning i trykkeribransjen. Annonsene selges av A2Media. Opplaget er på 1550, inkludert digitale abonnement. Digitalt abonnement inkluderer bladet i sin helhet på PDF.

Det er et uttalt bærekraftsmål for foreningen å få flere abonnenter til å gå over til digitalt abonnement hvor miljøet spares for transport, trykk og papir (se 6.8).

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

6.6 Medlemskap og samarbeid

Foreningen samarbeider med relevante aktører i sektoren. I tillegg er vi medlem av få utvalgte organisasjoner. En av disse er **FAGUS** som foreningen er tilsluttet. Faglig Utviklingssenter i grøntanleggssektoren (FAGUS) skal bidra til at vi som arbeider med uterom og utemiljøer finner gode løsninger ved planlegging, opparbeiding, drift og forvaltning.

Foreningen er også med i et nordisk samarbeid - **Nordisk forening for kirkegårder og krematorier (NFKK)** - hvor Norge har ledervervet ved Inghild Hareide Hansen. NFKK er et samarbeidsorgan for organisasjoner i Norden som er knyttet til gravferdsvirksomhet. Målet er å styrke og utvikle det nordiske samarbeidet internt og eksternt innenfor gravferdssektoren.

Som arbeidsgiver er foreningen medlem av **Virke Kultur**. Virke tilbyr foreningen veiledning, kurs, juridisk bistand, bransjefellesskap og konferanser.

I tillegg til å samarbeide med våre medlemmer, politikere, offentlig forvaltning og beslutningstakere, samarbeider foreningen også med **Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL)**, **Statsforvalteren i Telemark og Vestfold** og **Virke Gravferd**. Alle tre underviser på våre kurs.

6.7 Nettverk og utvalg

Foreningen har et eget nettverk for krematorier med månedlig møtevirksomhet. **Krematorienettverket** skal bidra til faglig utveksling og utvikling innen krematoriesektoren. Nettverket er opptatt av etikk og miljø, tekniske forhold ved krematoriene, regelverk, forskrifter og økonomi samt behovet for utvikling av rutiner. Nettverket er også faglig ansvarlig for årlige fagdager for krematorier. Nettverket har i perioden bestått av Tromsø krematorium, Alfaset krematorium, Møllendal krematorium, Vestfold krematorium og Steinkjer krematorium. Hovedsaker har vært etiske retningslinjer for krematorier, gjennomgang av rapporten om Samfunnets behov for krematorier og kjølerom og Fagdager for krematorier.

Standardiseringsutvalget for kister og urner (SKU) kan vurdere og gi en anbefaling om godkjenning for alle typer kister og urner som ønskes tatt i bruk i Norge. Utvalget behandler felles spørsmål og standarder for kister og urner. SKU har utarbeidet en kravspesifikasjon for fabrikkproduserte kister og urner som er akseptert av bransjen, og et register over de ulike modellene av kister og urner som oppfyller kravspesifikasjonen knyttet til lov-, forskrift- og bransjekrav. Følgende er representert i SKU i tillegg til foreningen: Hovedorganisasjonen KA, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Gravplassmyndigheter og krematorier v/Oslo og Bergen, Gravferdsbyråene representert ved Virke gravferd og utvalgte kiste- og urneleverandører. Kiste- og urneleverandørene velger selv hvem som skal representere bransjen i utvalget. Det ble avholdt 2 møter i perioden. På grunn av ressursutfordringer deltok ikke foreningen på disse.

Faglig råd for gravferd er en ressursgruppe for gravferd. Rådet består av foreningen, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Fagforbundet, Delta, Hovedorganisasjonen KA, Kirkerådet, Virke gravferd, Norsk bergindustri, Norges kirkevergelag, Den norske presteforening og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn. Rådet har ikke hatt møtevirksomhet i perioden.

Gravplassforeningen

– NORSK FORENING FOR GRAVPLASSKULTUR –

Foreningens nestleder og representant i Krematorienettverket Jørgen Forøy i møte med stortingspolitiker og 1. nestleder av Familie- og kulturkomiteen Tage Pettersen (H) på fagdager for krematorier i 2024.

10

6.8 Bærekraftsmål

Foreningens bærekraftsmål er å gå over til digitale løsninger som digital årsmelding og digitalt abonnement av fagbladet Gravplassen. Vi jobber samtidig for å minske digitale fotavtrykk og har derfor slått sammen to ulike nyhetsbrev til ett for å redusere e-post ut. Bærekraftmålene er i tillegg både kostnadsbesparende og effektiviserer foreningen. Foreningens mål er også å påvirke til blant annet kildesortering og biologisk mangfold på gravplassen, forbud mot engangslykter i plast og utfasing av kategori II-krematorier.

7. Sektoraktuelt i 2024

Særlig KAs rapport om samfunnets behov for krematorier og kjølerom engasjerte sektoren i 2024.

Gravplassforeningen ble invitert til å dele sine synspunkter om innholdet i rapporten. Vi samarbeidet med Krematorienettverket om innspillene.

Foreningens standpunkt er at et manglende nasjonalt ansvar og utydelige ansvarsforhold skaper uforutsigbarhet i beredskapen, og lovverket bør oppdateres i lys av skillet mellom stat og kirke. Foreningen anbefaler derfor et nasjonalt ansvar for krematoriestruktur, kjøleromskapasitet og beredskap, mer utredning om kompetansebehov og energivalg, fase ut krematorier uten rensing (Kategori II), samt tiltak for å sikre at krematoriernes inntekter brukes til vedlikehold og utvikling.

8. Økonomi

Regnskap for 2024 viser et underskudd på kr. 298 255. Dette skyldes i all hovedsak svikt i inntekter på kr. 233 859. Samtidig erkjenner vi at inntektsbudsjettet for 2024 var altfor optimistisk uten samtidig større tiltak for inntektsøkning. Foreningen prioriterer derfor tiltak fremover som å få inn flere inntekter fra kurs, kontingent og prosjekter. I tillegg har det vært et unntaksår for foreningen med endringsprosesser og ressursutfordringer som måtte håndteres med innleid hjelp. Vi har derfor et underskudd i utgifter på kr. 64 396 - og store økninger i enkelte budsjettposter - som skyldes nødvendige systeminvesteringer som teknologi, systemforbedringer og organisasjonsstruktur (se 6.1). Investeringene er dekket gjennom foreningens oppsparte midler med mål om sikker, profesjonell og fremtidsrettet drift.